

نومرو: ۸۶

اداره خانه

ایستانبول، جفال اوغلنده
دائرة اجتهادده

“ Idjtihad ” Constantinople

دوردنجهی سنه

اجتهاد

حریت فکریه به خادم

نجشابه کونلری چیقار اجتماعی، ادبی مجموعه

مدیر مرخص: الهمی صفا

۲۶ کانون اول ۲۹

آبونه

سنه لك آلتی آلتق
تورکیا ایچین ۴۵ غروش ۳۰ غروش
ممالك اجنبیه ایچین ۱۵ فرانق ۸ فرانق

نسخه سی ۵۹ باره

وطن نه تورکیادر تورکله نه تورکستان
 وطن بویوک و مؤید بیر اولسکدر : توران
 دییورلر . کوزل ، اعلا . فقط بن ، بانا سویلنمش
 و سویله نه جک سوزلری بوش ویا خوش کوره رک :
 وطن نه تورکیادر بزلره نه تووکسینلن
 وطن بویوک و مؤید بیر اولسکدر : عرفان !

دیمکده مصرم : حقیقی ملیت پرورلک ، حقیقی وطن
 پرورلک انجاق صاعلام عرفان ایله حاصل وپایدار اولور؛
 احمک ، بدلانک وطنی بیمارخانه ، درمانده و مسکین لرک
 وطنی دارلعهزده در . بیمارخانه و دارالعهزه لرک
 بویوک قانی لری اوزه برینه ایام رسمیه ده چکیلن بایراقلرک
 رنگ و نیرنگلک اوینادینی رول قارین لری آج و عقللری
 تاراج اولانلر ایچین قدرلسمز و قیمتسمز در .

۴ کادن ثاب ۱۹۱۴ دو قنور عبر الله هودت

مسلمانلر ، تورکله ، قالمک ، کجیکدیکز

بیرمقایسه نقطه سی ایدیمک ایچون بر آزا ایزلاندا آطه -
 سندن بحث ایده جکم . « بوز طور اخی » معنا سنه کان
 بوجزیره قطیه ده لاولرک ، برکانلرک ، غلا سیه لرک ، خلی ،
 قره ، کسکین طاشقلرک ، طاغقلرک آرمه سنده سکسان
 بیک قدر بخی نوعم زوار . وهله اولاده ، مدار قطب شمالی
 حذا سنده کی بو آطه نک سکنه سی اسکیمو ویا لاپون کبی
 بشریتک اک آشاغی درک سنده کی انسانلردن ظن اولونور .
 حالبوکه من کل الوجوه ، ایزلاندا هالیسی سائر اوروپالیلردن
 زیاده ارباب دانشمند لر . واپورم بوز آطه نک مقری اولان
 ره یکیا وبق قریه سنه واصل اولدینی وقت ، بالطبع ، سیاحت ،
 رفقام ایله برابر اوراده کی کلیسایی ، معبوثان واعیان داره سنی ،
 موزه بی زیارت ایتدم . آطه نک سکنه سی سکسان بیک ،
 مرکزک سکر بیک اولدینی حالد بوراده بردارلقنون ،
 کندیلرینه مخصوص مهم برادییات ، شایان تقدیر بر موسیقی
 اولدجه اساسلی و علمی و ادبی بر مطبوعات ، پک کوزل
 تاریخ طبیعی قولکسیونلری نظر دقمتی جلب ایتدی .
 شوراسنی ده اونو تمه ییکز که بو اها لیک کندیسنه

مخصوص بر دیلی وار . هر نه یه مالک ایسه لر کندیلرینه
 عاندر . بادهوا برلسان ، ادبیات ، بر صنعت بولامشله .
 شرفزه ترتیب اولونان بر قونسه رده بولونقدن
 صکره محک ایلری کانلردن بری ایله کوروشیوردق .
 بی داما شن وحتی بوش بوغانز بیلن سیاحت رفقه لرمدن
 م ... او اراده بر آز مغموم اولدینمی کوردی . مجلسه
 یچون چوق لقردی سویل دیکمی استفسار ایتدیسنه
 کندیسنه طوغری جواب ویرمدم . نه دن ایزلاندا
 سنده دوچار یاس اولدینمی سزله ، ای مسلمانلر و ترک
 شمدی سزه سویله میم .

شورقه عطف نظر ایدی کز . اسکدارده طقسان ایله
 بوز بیک آرمه سنده نفوس وار . دیمک که ایزلاندا ، مساحه
 سطحیه اعتباریه دکل فقط اهمیت بشریه نقطه نظر دن
 اسکداردن کوچوک بریردر . بورانک اقسام متبایه علمله مناسب
 یوق . آطه نک هر خصوصه استقلال داخل سی واز که غریب
 بایراق بونی تمثیل ایتدیر یور . بونکله ، بوز و کورتلک ایله برابر
 ایزلاندا علم و فن ، ادبیات و معارف اعتباریه سکسان
 قات بزم فوق زده در . آرتق نصل بن مأیوس و المانک اولیم
 ره یکیا و یقک وضع فقط عالی دارالفنونیه بزم در مره حاله
 مایمون اشتها لی دارالفنون می دوشوند کجه عاداتا چیلر ره حظه
 بزمه کوروشنلره صوردم . مطبوعات ، ادبیات محله ،
 صنایع نفیسه نه حالد ؛ بونلر ایشی کوچی معارفه حصر
 ایتمشله . بر قاج ایزلاندا لی متفکر و صاحب صنعت اورولانک
 فکریاتنه ، بدایعنه بیله قارشمش . ازان جمله بوقدر مشهور
 اولان طور والد سنه عن اصل بوز آطه لی ایش .

ادبیاتلرنده ، معارفلرنده براطر ادوار . کوسترش
 ایچون چالشیورلر . بزم کی دارالفنونلرنده اوقوته میه جقلری
 درسلی احداث ایتمه مشله . مجموعه لرندن بر ایکسی
 کوردم . عجبا بزنه وقت بورتبه کاله وارده جغز ؛ دیدم .
 خلق ، بوش و قتلرنده ، هپ ادبیات و فنیات اوزرینه
 مباحثه ایدیور .
 آطه نک پارلمنتوسی اثر پیغمبری به امتثالاً مشروبات

فرقه جیلقدن بحث ایدرلر . حکومتک باشنده اتحاد و ترقی وارسه ، جمله سی آکا دشمندر . چونکه هر درلو مصائبک سبی اوراده اولمق لازم کله جکنه دائر بر ذهابلری وارددر . یوق اگر مخالفین حکومتی آله ایشلر ایسه اتحاد و ترقی آلیشلا نور . چونکه عینی ذهاب موجبجه بتون مصیبتلرک بادیسی رأس کارده کی هیئدر .

ظن ایدر میسکز که ققاجه بودر جده زو کورتلک ایله بز مبارزه دهاشه حیاته بر شی یاه بیلهلم ؟ ظن ایدر میسکز که بودار الفنون ، بومکاتب عالیه طاسلا قلیله کند مزه لازم کلن ققایی بوله بیلهلم ؟ ظن ایدر میسکز که بوتنا کوچی کتابلریله ، بوجوجوق او یونجای رسائل موقوته ایله ، بودیدی قودیجی ، آج ، خسیس مطبوعات ایله ، بوعوامفریب ، بازرکان ویا صوفته غزته لریله برایش کوره بیلهلم . زواللی فکر ملت ادارهدن ، انضباطدن محرومدر . جهلمز ایکی بیک مترو عمقدهدر . و او قدر هر کبدر که بزى عادتا مرکب ایدیور .

آغیر بر اویقویه طالمشز . منحصر آ اوروپانک ظلمندن ، فرانسه بانکرلرینک مناسبتسز لکندن ، روسیه رجالتک خصوصتندن ، ایتالیانک وحشتندن ، بالقانلرک خونخوار لغندن بحث ایدیورز . خیر ! حقمز یوقدر . برآزده کندی جهالتزدن ، کندی مناسبتسز لکمزدن بحث ایدم . بوقدر کرپی بر فکر ایله ، بویله سونوک مريله آسا مکتبلره ، بویله بقال کاغذینه شییه مطبوعات ایله دهاییوک موفقیتلری بکلیوردق ؟

« ته قیق » دنیلن شینک بزده اسمی بیله یوق . چوق شکر عبدالله جودت بک بوکا (آلیات) دیدی . هر شینی پولتیقه دن بکلیورز . هر شینک مسئولی حکومتدر ، ذهاب باطلنده بولونیورز . فلان ناظر شویله یاپسه ایدی بیلم نه اولوردی . جمعیت فلانی قوللانسه ایدی ایشلر دوزه لیردی . هیهات ! پولتیقه دن اول انکشاف فکری لازم . اوست طرفی هذیان .

بزده کندیلرندن پک بویوک استفاده بکلنیلن قارئین

کئولیه یی حرام قیلمش . بزم اقشاجیلردن بری ، قضارا ، اورایه کیتسه جکرلرینی ده ملک ایچون بر قطره مکسر بوله میه جق .

یکیلردن ، آسکیلردن هیچ بر معروف محرز و یا متفکر یوق که ایزلاندک عوامنجه مجهول اولسون .

عرض دائره لرینی اینوب یواش یواش محروسه قسطنطنیه یه کلهلم . کوریلن نسبی انتباه فکریدن صرف نظر ینه پک قویو بر جهالت ایچنده یز . ظاهر آ هر شیئمز وار : مکاتب عالیه ، دارالفنون ، مطبوعات ، کتبخانه ، الی آخره . فقط اوستی قوال ، ایچی شیشخانه ، هر یرده دارالفنون علو . طبیعی شعبه سندن کیا کر چیقارد کلی ؟ بزم دارالفنونه لا بور اطوار یوق . ظن ایدرم که بویقینه زینب خانم قوناغک مطبخنده بویله بر شینی یامغه تشبث اولونمش . طلبه می ایستیورسکز ؟ دارالفنون طولو ، عسکر دن قاچان نه قدر بقال چراغی وارسه جمله سی صولوغی ادبیات فا کولته سنده آلمش . پروفیسور می ایستیورسکز ؟ آندن چوق نه وار ؟ بز اعدادی مکتبنه بیله او غر اتمه دن ارباب دهایی پروفیسور اعلان ایدرز . مطبوعات فکریه می ایسترسکز ؟ هر هفته بر ایکی دانه مجموعه احداث اولونیور . (صوکر مده ئولیور ! کل نفس ذائقه الموت .) کتاب و رساله می ایستیورسکز ؟ بو خصوصه ایران امدادیمزه یتشمش . عجبا کتابچی ، چاپچی و تنبا کوجیلر بونی عادتا انحصار آلتنه آلمشلر . کوزه باطان بر طاقم عنوانلره اثرلر (طبخ) ایتدیروب فرق پاره یه ، سکسان پاره یه ، یوزیکرمی پاره یه صاتیورلر . همده او یله کوزل تنسیقات یامیشلر که ... زواللی ناموسلی کتابچیلر بونلردن زانغیر زانغیر تیتیریور .

فکرمی ایستیورسکز ؟ بوندن چوق بر شیئمز یوق . هر کسک بر فکری وار . باب عالی و دیوان یولی جوارنده کی (قرائتخانه) لری بر طولاشیکرز . قرائتخانه آلا فرانقه یه ترجمه ایدمک لازم کلیرسه ظن ایدرم که (سالون دوله کتور) بی بر شیئ اولور . المسمی بالنقیص . اورالرده والی ، متصرف ، قائم مقام ، مکتوبچی عزلزدکان بلا انقطاع

بر مرکز فکری حاله کلسی پک آرزو ایدرم .
حکومت اردونک تنسیق ایچون آلمانیدن هیئت
مخصوصه کتیردی . «سلطان عثمان» دردنوطی آله
ایدلی . بونلر پک اعلا ، پک وطن پرورانه ، عالیجنابه
حرکتلردر . فقط کافی دکلدر . قفا طاسمک ایچنده کی
ماده سنجایه دکشمکجه بن ملت قورتولمش دیم . ملتجه
براتباه حاصل اولمق ایچون ایلری کلن طبقه نک فکرنده
برانقلاب اولمیدر . ملتو آنجق صنف ممتازلری سایه سنده
نائل فوز اولورلر . اکر بوکون حقیقه دوشونور ،
جدا حمت پرور ، وخصوصیه اصول دأرهنده چالشمی
بیلیر بشیوز کشی چقارسه استقبال سیاسی و ملیمزدن
امین اوله بیلیم . بوبشیوز کیشینک یتشمی ایسه پک
اوقدر کوچ برشی دکلدر . بربرمزی طانیلم ، بربرمزه
یاردم ایله ، ملتجه سویشم ، برآز ابتلائی سیاستدن
واز کچلم . «اجتهاد» و «جمعیت ادبیة اسلامیة»
خدمتکیزه اماده در .

مهول نوری

حکومتلر نصل افلاس ایدر

اون طقوزنجی عصرک خصوصیه نصف اخیرنده
اکثری حکومتلرک بودجهر . قباره قباره نه باش دوندیریمی
یکونلره بالغ اولدینی معلومدر . هنوزمبادیسنده بولندیغز
یکرمنجی عصردهده بوخوف جریان توقف ایده جک کی
کورونمور . هیچ بر ملت میلیارلرک جریان آبدارینه
قایلمقدن کندینی منع ایده میور . بودجه لک بویه سنده دن
سنه دینه بیه جک صورتده تزايد ایتمه سی سبب اولاماز .
عجبا آتونک مقداری هر سنه تزايد ایتدیکی ایچون قیمتی
تناقص می ایدیور؟ فقط بویه اولسه یالکز بودجه لک دکل
بتون اشیانک قیمتی یوکسلمک ایجاب ایدر . واقعا بوده
غیر واقع دکلدر . کچمش عصرلره نسبة آتون و کوموشک
قیمتی پک چوق تناقص ایتشدر ، چونکه مقدارلری پک

وشبان و دارالفنون طلبه سی - تعمیری معذور کوریکز -
اورغانیزه دکل . اوقویانلر اطراد و انتظام تحتده اوقومیورلر .
یارانلرده اوله . دوشونلرده اوله . آرهنده اتحاد یوق ،
برچوق قارئلر من اوقویه جقلریخی بیلیمورلر . علی العمیا
آلقلریخی اوقیورلر . مساعی فکریه تقسیم ایدلماش .
بوکون اوقویان یارین اوصانیور . ارباب قلم و مطالعه
بربری طانیور . مجموعه لر جدی دکل . مقصد یوق .
آما تورا لک پک زیاده . قارئین مجموعه لرک جدیدته ، انتشارینه ،
دوام ایده جکنه اینامور .

فکرجه بر قارئین و محررین سندیه سی یا بیلیم ایدر .
سندیه دن مقصد اصول و شروطی دأرهنده بر هیئت
دکل ، معنوی و دائمی بر مسالک قرائت و بر مکتب
تألیف و تصنیف . اوقویانلر اوله هر راست کله عجمک
موقع فروخته قویدینی اثری آلوب ، بالاخره ، معده
فسادی قیلندن بر ذهن فسادینه اوغرایه جغه اطراد
داخلنده اوقوملی و حتی احتیاجات عقلیه و علمیه سی
بیلدیروب آکا کوره جریانه داخل اولمیدر .

کذلک محررلرده ، آکا کوره ، محضا کوستریش
اولمق اوزره دکل ، براحتیاجی دفع ایچون مساعیلرینه
دوام ایتلیدرلر . برده سنجایای اصلیه ملیه مزه کیرن
مردم کرزلک ، طویلا نمامق ، اجتماع ایده مه مک ، برلکده
مداوله افکارده بولونه مامق کی زما نمدن یواش یواش
واز کچلمز .

قارئلر ایله ارباب قلم آرهنده بر نقطه التصاق اولمق
اوزره «اجتهاد» هر درلو خدمته آماده در . کذلک جمعیتلرک
شاپه اوطوردینی بوملکتنده بر درجهیه قدر ارباب دانشی
یا فلاشدیرمق فکریله تأسیس ایتدی کمز «جمعیت ادبیة
اسلامیه» عنوانی ادبی و علمی (صالون) ده بومقصد
خادم اوله جقدر . مملکت مزده هیچ بر مرکز ادبی یوقدر .
ادبیات و فنیات اوزرینه ایکی چفت سوز سویلنه جک
بر محل طانیه میورم . ایشته پک وضعیانه بر صورتده ایشه
باشلایان جمعیت ادبیة اسلامیة نک ارباب دانشک همتی ایله